

b

GROBY HARCERZY W KIELCACH

SPIS TREŚCI

Wykaz grobów	5
Usytuowanie cmentarzy i grobów	7
Mapy cmentarzy	8
1. Grób Eugeniusza Kenera	11
2. Grób Natalii Machały	12
3. Grób Stanisławy Białek	13
4. Grób Władysława Domagały	14
5. Grób Elżbiety Grzebieniowskiej-Ostachowskiej	15
6. Grób Stefana Iwaniaka	17
7. Grób Agnieszki Skrobackiej	18
8. Grób Marii Tyłskiej	19
9. Grób Zofii Dziewięckiej	20
10. Grób Tadeusza Gruszczyńskiego	21
11. Grób Juliana Hendlera	22
12. Grób Urszuli Kępkowskiej	23
13. Grób Edmunda Majchrowicza	24
14. Grób Edmunda Massalskiego	25
15. Grób Zdzisława Szczęśniaka	26
16. Grób Edwarda Wołoszyna	26
17. Grób Tadeusza Błachuciaka	27
18. Grób Tadeusza Gamońskiego	28
19. Grób Jerzego Gorgosza	29
20. Grób Jerzego Jania	30
21. Grób Zbigniewa Kruszelnickiego	31
22. Grób Stefana Krzemińskiego	32
23. Grób Stanisława Mikołajczyka	33
24. Grób Bolesława Matla	34
25. Grób Wojciecha Szczepaniaka	35
26. Grób Marii Chodnikiewicz	36
27. Grób Włodzimierza Gierowskiego	37
28. Grób Tadeusza Goreckiego	38
29. Grób Ludmiły Jadwigi Grodeckiej	39
30. Grób Marii Eugenii Jelińskiej	40
31. Grób Jana Kinastowskiego	41
32. Grób Wisławy Jolanty Kolasińskiej	42

33. Grób Elżbiety Barbary Kułagowskiej	43
34. Grób Zygmunta Kwasa.....	44
35. Grób Edwarda Meissnera.....	45
36. Grób Władysława Pietrzykowskiego.....	47
37. Grób Eugenii Prauss	48
38. Grób Tadeusza Siudy.....	49
39. Grób Jana Suligi.....	50
40. Grób Bernarda Urbańskiego	50
41. Grób Czesława Zalewskiego	53
42. Grób Jana Zawadzkiego	54

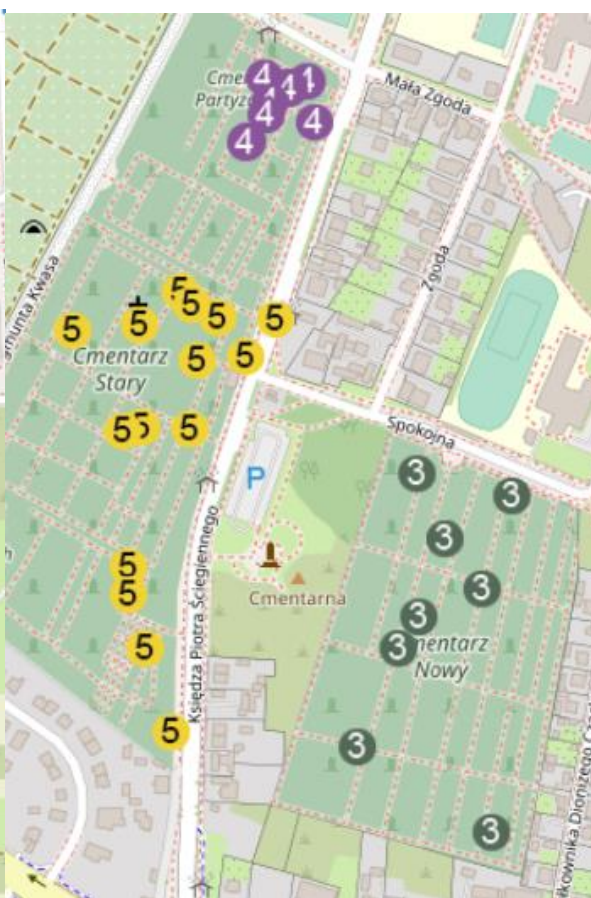
Wykaz grobów

Lp	Grób	Położenie Kwatera/Sektor Rząd Grób	Brak zdjęcia grobu	Cmentarz
1.	Grób Eugeniusza Kernerera			1 Cmentarz Białogon
2.	Grób Natalii Machały			
3.	Grób Stanisławy Białek	GM4A 5 8		2 Cmentarz Cedzyna 6
4.	Grób Władysława Domagały	GA9 8 9		
5.	Grób Elżbiety Grzebieniowskiej-Ostachowskiej	GA6 34 6		
6.	Grób Stefana Iwaniaka	GA6 34 13		
7.	Grób Agnieszki Skrobackiej	PU4 7 6		
8.	Grób Joanny Tyłskiej	GA14 2 3		
9.	Grób Zofii Dziewięckiej	F4 4 25	*	
10.	Grób Tadeusza Gruszczyńskiego	B2 1 25		
11.	Grób Juliana Hendlera	D1 A 6		3 Cmentarz Nowy 8
12.	Grób Urszuli Kępkowskiej	A7 3 16		
13.	Grób Edmunda Majchrowicza	D2 5 24		
14.	Grób Edmunda Massalskiego	B2 6 34		
15.	Grób Zdzisława Szczęśniaka	B1 3 38		
16.	Grób Edwarda Wołoszyna	A1 9 4		
17.	Grób Tadeusza Błachuciaka	8		
18.	Grób Tadeusza Gamońskiego	3		
19.	Grób Jerzego Gorgosza	3		4 Cmentarz Partyzancki 9
20.	Grób Jerzego Jania	5		
21.	Grób Zbigniewa Kruszelnickiego	?		
22.	Grób Stefana Krzemińskiego	6		
23.	Grób Stanisława Mikołajczyka	5		
24.	Grób Bolesława Matla	6		
25.	Grób Wojciecha Szczepaniaka	?	*	

Lp	Grób	Położenie Kwatera/Sektor Rząd Grób	Brak zdjęcia grobu	Cmentarz
26.	Grób Marii Chodnikiewicz	10C 1 4		5 Cmentarz Stary 17
27.	Grób Włodzimierza Gierowskiego	4B B 9		
28.	Grób Tadeusza Goreckiego	12D B 1		
29.	Grób Ludmiły Grodeckiej	17A 4 `		
30.	Grób Marii Jelińskiej	9B 1 1	*	
31.	Grób Jana Kinastowskiego	10E 2 12	*	
32.	Grób Wisławy Kolasińskiej	12D 9 5		
33.	Grób Elżbiety Kułagowskiej	9A 10 2		
34.	Grób Zygmunta Kwasa	16A 3 16		
35.	Grób Edwarda Meissnera	Kwatera Ewangelicko Augsburgska		
36.	Grób Władysława Pietrzykowskiego	1C 4 7		
37.	Grób Eugenii Prauss	6A 3 11		
38.	Grób Tadeusza Siudy	11A 3 12		
39.	Grób Jana Suligi	5B 4 11		
40.	Grób Bernarda Urbańskiego	14C 1 10		
41.	Grób Czesława Zalewskiego	15B 11 6		
42.	Grób Jana Zawadzkiego	9A 11 3		

Usytuowanie cmentarzy i grobów

- 1. **1** - Cmentarz Białogon
- 2. **2** - Cmentarz Cedzyna
- 3. **3** - Cmentarz Nowy
- 4. **4** - Cmentarz Partyzancki
- 5. **5** - Cmentarz Stary

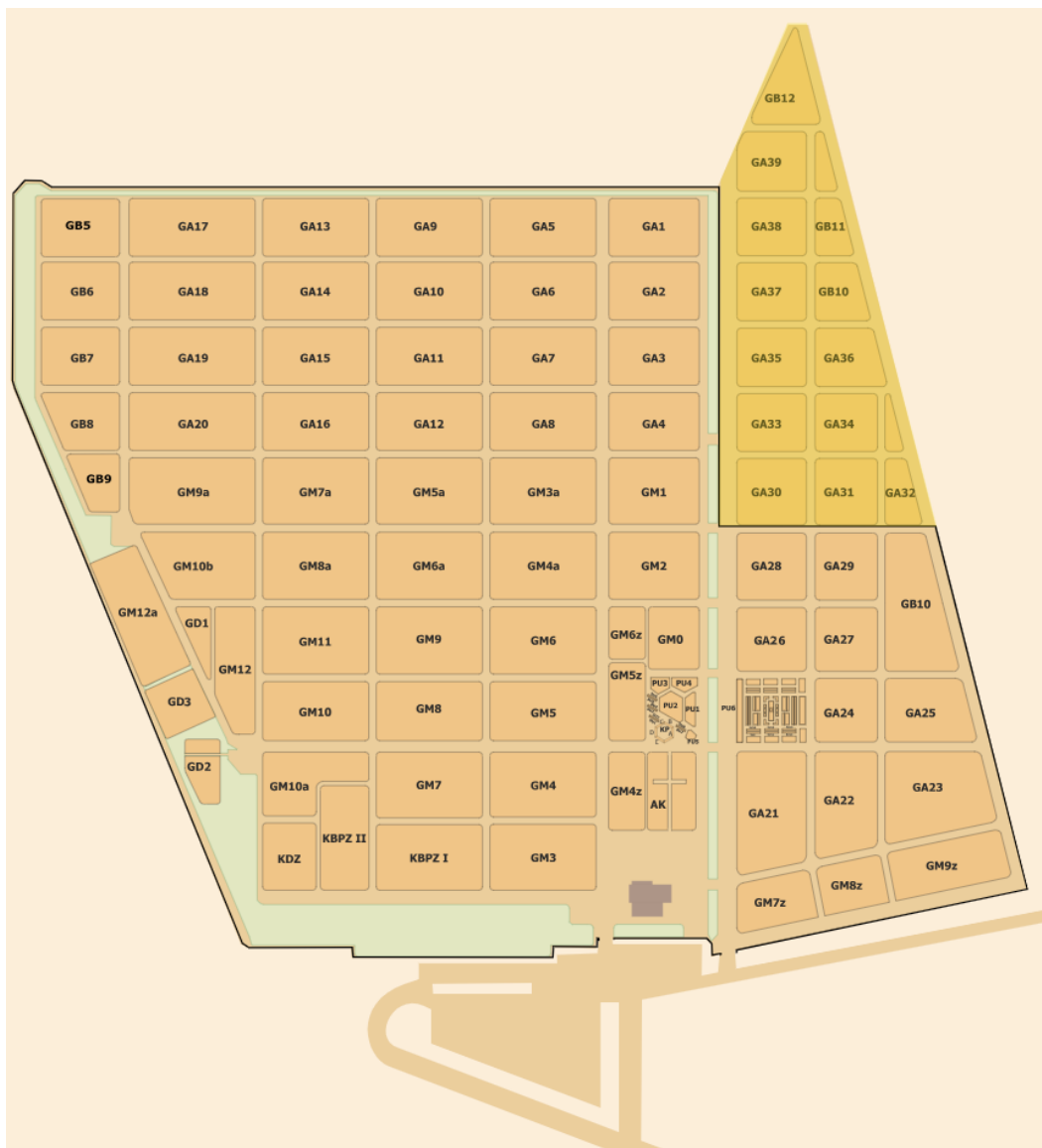
Mapy cmentarzy

Cmentarz Białogon

<https://www.openstreetmap.org/search?query=kielce%20kolonia%2030b#map=18/50.85447/20.55389>

Cmentarz Cedzyna

<http://cmentarzekieleckie.zielen.kielce.pl/plan.html>

Wyszukiwarka <http://cmentarzekieleckie.zielen.kielce.pl/szukaj.html>

Cmentarz Nowy

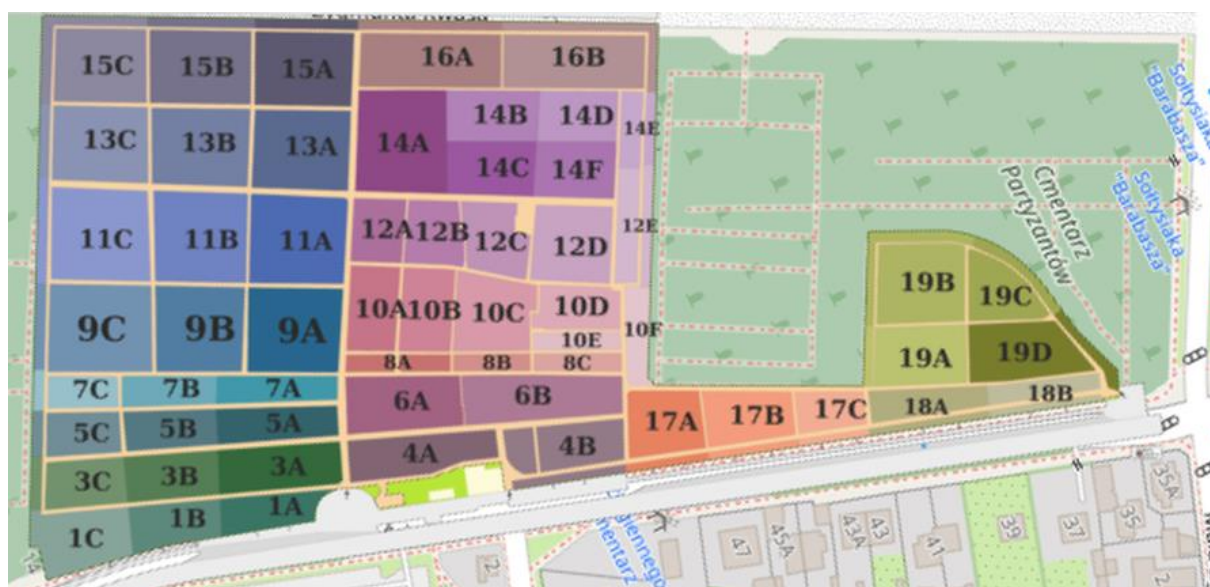
<https://kielce.grobonet.com/mapa/2/>

Wyszukiwarka <https://kielce.grobonet.com/grobonet/start.php>

Cmentarz Partyzancki - numer 9

Cmentarz Stary

<https://kielce.grobonet.com/mapa/4/>

Wyszukiwarka <https://kielce.grobonet.com/grobonet/start.php>

Grób Eugeniusza Kenera

Kwaterna III B

Eugeniusz Kerner ps. „Młot” „Kazimierz” (ur. 18listopada 1903, zm. 12 grudnia 1993).

Ukończył Powszechną Szkołę w Białogonie , gimnazjum Mikołaja Reja w Kielcach oraz Uniwersytet Poznański na wydziale pedagogiczno- filozoficznym.

W 1916 roku był zastępowym Pierwszego Zastępu I drużyny harcerskiej w Białogonie. W 1919 z grupą kieleckich harcerzy brał udział w wojnie w batalionie harcerskim w Warszawie. W 1920 w Wojsku Polskim jako ochotnik bronił stolicy. Wrócił do Białogonu i pracował jako nauczyciel.

W latach 1923-25 był drużynowym w drużynie harcerskiej im Józefa Poniatowskiego.

Po ukończeniu Szkoły Podoficerskiej w Śremie służył w Wojsku Polskim (Armia „Poznań”) w latach 1930-1939. Został awansowany na stopień oficerski. Uczestniczył w wojnie obronnej 1939 (kpt.) m.in. w bitwach nad Bzurą i pod Sochaczewem, w obronie Warszawy, a w końcowej fazie wojny w Samodzielnej Grupie Operacyjnej „Polesie” gen. Kleeberga pod Kockiem.

Po zakończeniu wojny obronnej wrócił do Kielc. W listopadzie 1939 założył Polską Tajną Grupę Wychowawczą „Oset”. Od 1943 w NSZ; w 1944 w stopniu mjr NSZ, z nominacji Komendy Głównej dowodził 204 pp. NSZ Ziemi Kieleckiej im. Ignacego Paderewskiego. Po powstaniu Brygady Świętokrzyskiej wrócił do Kielc zostając szefem sztabu Okręgu V.

Po wkroczeniu Armii Czerwonej na Kielecczyznę zgłosił się do LWP przedstawiając się jako pułkownik Wojska Polskiego. Walczył o Wał Pomorski później pełnił funkcję komendanta Okręgu Wojskowego w Szczecinie.

Po wykryciu przynależności do NSZ został aresztowany 21 sierpnia 1947 roku. 19 lutego 1948 roku skazany na śmierć oraz pozbawiony odznaczeń wojskowych i praw. Na podstawie rewizji procesu Sąd Najwyższy zmienił mu karę z braku dowodów, zamieniono ją na więzienie, z którego wyszedł po 20 miesiącach.

Od 2 III 1953 do 1954 roku znów poszukiwany przez UB. Dnia 25 II 1953 roku został co prawda zatrzymany, ale zdołał uciec z komendy UB w Łodzi. Był wielokrotnie przesłuchiwany i długo się ukrywał w różnych częściach Polski.

W latach 60. zrehabilitowany, przywrócono mu stopień wojskowy, a w niedługim czasie MON awansowało go do stopnia generała brygady w stanie spoczynku.

Był współzałożycielem Drużyny Harcerskiej w Białogonie i prezesem honorowym Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych Oddziału w Kielcach Okręgu Świętokrzyskiego.

Piśmiennictwo

<https://ochb.pl/?p=274>

<https://zeromszczacy.pl/przypominamy-postac-absolwenta-eugeniusza-kenera-id719.html>

Grób Natalii Machały

Machałowa Natalia z domu Żurowska (ur. 13 lipca 1916, zm. 1 grudnia 1984 1984) - harcerka, nauczycielka

Ukończyła Prywatne Gimnazjum i Liceum Żeńskim im. Królowej Jadwigi w Kielcach.

Do drużyny harcerskiej, której założycielem był Sylwester Kowalczewski, znany późniejszy regionalista, wstąpiła podczas nauki szkolnej.

Od 1934 r. zaangażowała się w działalność harcerską. Pełniła funkcję namiestnika hufca kieleckiego, zastępcy kierownika wydziału zuchów i referentki pracy zuchowej nauczycielstwa, drużynowej zuchów. Za swoją działalność otrzymała od Aleksandra Kamińskiego w 1938 r. stopień działacza harcerskiego.

Po wybuchu wojny podjęła pracę w szkole powszechnej w Łopusznie. Uczyła wiadomości z wycofanych przez Niemców podręczników, nauczwała zakazanych przedmiotów, organizowała małe sabotaże, np. wykradanie książek ze szkolnej opieczętowanej przez Niemców biblioteki.

Wiosną 1940 r. pod pseudonimem „Hanka” podjęła współpracę z Armią Krajową. Powierzono Jej obowiązki wywiadowcy i łączniczki, zajmowała się także aprowizacją oddziałów partyzanckich przebywających w okolicy Łopuszna.

Po rozwiązaniu AK była represjonowana i w połowie stycznia 1947 r. na krótko aresztowana.

Po 1956 r. powróciła do działalności w odrodzonym harcerstwie. W latach 1964–1968 i 1981–1985 była członkiem Rady Naczelnej ZHP. Była wykładowcą na wielu kursach, kierowała pracą zespołów instruktorskich. W Białogonie była główną postacią w życiu harcerskim. Pełniła funkcję komendantki Szczepu im. Stanisława Staszica, kierowała pracą drużyn zuchowych oraz harcerskich, organizowała kolonie zuchowe i obozy harcerskie. Była inicjatorką powstania drużyny żeglarskiej. Z Jej inicjatywy zapoczątkowano budowę Domu Harcerza, którego otwarcie nastąpiło w 1969 r.

Piśmiennictwo

<https://mhki.kielce.eu/kielczanie/machalowa-natalia-z-domu-zurowska>

<https://wyborcza.pl/AkcjeSpecjalne/7,155762,23178055,druhna-tala-harcerski-judym-z-bialogonu.html>

Grób Stanisławy Białek

Kwatera GM4A Rząd 5 Grób 8

Stanisława Białek (ur. 10 listopada 1930 w Skarżysku-Kamiennej, zm. 14 lutego 1989 w Kielcach) – polska nauczycielka, poseł na Sejm PRL VI kadencji.

Uzyskała wykształcenie średnie. Ukończywszy gimnazjum w Skarżysku-Kamiennej, od 1950 była nauczycielką w Niestachowie, Promniku i Woli Morawickiej. W 1953 ukończyła Liceum Pedagogiczne w Jędrzejowie, zaś w 1961 Studium Nauczycielskie w Kielcach. Uczyła potem w szkole podstawowej w Strawczynie.

Do Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego wstąpiła w 1954.

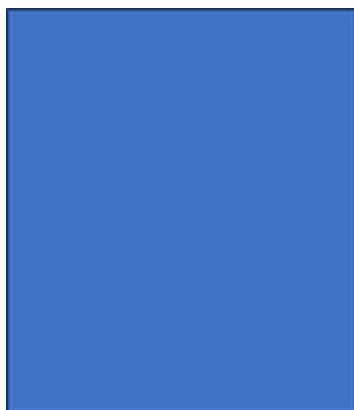
Była działaczką Związku Harcerstwa Polskiego.

W 1972 uzyskała mandat posła na Sejm PRL w okręgu Kielce. Zasiadała w Komisji Kultury i Sztuki.

Piśmiennictwo

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82awa_Bia%C5%82ek
2. https://bs.sejm.gov.pl/F?func=find-b&request=000003829&find_code=SYS&local_base=ARS10
3. <http://kielce.systkom.pl/mapa.html?qv=70097&cm=CEDZN>

Grób Władysława Domagały

Kwaterna GA9 Rząd 8 Grób 9

Władysław Jan Domagała (ur. 6 maja 1923 w Korytnicy, zm. 20 kwietnia 2013). Harcmistrz, był nauczycielem i poetą.

Od wczesnego dzieciństwa mieszkał w Kielcach.

Podczas okupacji uczęszczał na tajne komplety i pracował jako robotnik w Hucie „Ludwików”. Był żołnierzem AK ps. „Leśniak”.

Po wojnie pracował jako nauczyciel szkoły podstawowej w powiecie włoszczowskim, po czym przeniósł się do Kielc i związał na dłużej z Dyrekcją Okręgową Szkolnictwa Zawodowego.

Był członkiem Kręgu „Łysica-Jodła” w hufcu Kielce-miasto.

Debiutował w 1997 roku w miesięczniku „Przemiany” tomem wierszy „Bądź zawsze”. Utwory poetyckie publikował w prasie lokalnej oraz ogólnopolskiej. Jego wiersze ukazywały się też w „Słowie Ludu” „Zielonym Sztandarze” „Chłopskiej Drodze” „Rzeczpospolitej” „Plotkarce”. Do kilku muzykę skomponował kielczanin Henryk Morys.

Będąc na emeryturze, poświęcał czas własnej twórczości lirycznej i satyrycznej. W 1997 r. kielecka Oficyna Scriptum wydała jego pierwszy poetycki zbiorek "Bądź zawsze".

W 2015 roku ukazały się dwa pośmiertne zbiory W. J. Domagały: „Rozkoszne manowce” (fraszki) i „Gościńcem losu” (utwory liryczne), które przygotowała do wydania wdowa Maria Domagała.

Piśmiennictwo

1. <https://echodnia.eu/swietokrzyskie/odeszli-od-nas-zostali-w-pamieci-wspominamy-zasluzone-osoby-z-calego-regionu-swietokrzyskiego/ar/c3-8728473>
2. <http://pik.kielce.pl/ludzie-kultury/literatura/domagala-wladyslaw-jan.html>

Grób Elżbiety Grzebieniowskiej-Ostachowskiej

Kwatera GA6 Rząd 34 Grób 6

Elżbieta Grzebieniowska-Ostachowska (ur. 11 października 1952, zm. 7 czerwca 2011). Architekt, urbanista, nauczyciel akademicki.

Należała do Błękitnego Szczepu Dzieci Gór, była instruktorem, pełniła funkcję przybocznej w 102 Kieleckiej Drużynie Harcerskiej.

Ukończyła Wydział Architektury na Politechnice Krakowskiej, uzyskała tytuł doktora nauk technicznych. Staż odbyła na Politechnice w Zurychu.

Pracowała w Pracowniach Konserwacji Zabytków w Kielcach oraz Biurze Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta w Kielcach.

Od chwili utworzenia Wydziału Architektury i Inżynierii Środowiska na Politechnice Świętokrzyskiej w Kielcach była pracownikiem naukowo-dydaktycznym.

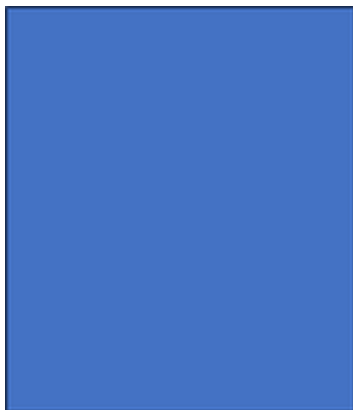

Piśmiennictwo

1. <https://echodnia.eu/swietokrzyskie/odeszli-na-zawsze-zostali-w-naszej-pamieci-wspominamy-zmarlych-czesc-2/ar/c3-8866153>
2. <http://czwartad.info/album/nggallery/album/odeszla-od-nas-ela-grzebieniowska-ostachowska-07-06-11>
3. <http://czwartad.info/album/nggallery/album/pogrzeb-eli-grzebieniowskiej-ostachowskiej-11-06-11-pogrzeb>
4. <http://cmentarzekieleckie.zielen.kielce.pl/mapa.html?gv=73493&cm=CEDZN>

Grób Stefana Iwaniaka

Kwatera GA6 Rząd 34 Grób 13

Stefan Iwaniak (ur. 20 stycznia 1934 w Wysokiem Mazowieckiem, zm. 12 października 2019 w Kielcach) – polski historyk, profesor nauk humanistycznych. Specjalizował się w historii Polski po II wojnie światowej.

W 1954 roku ukończył Państwowe Liceum Pedagogiczne w Łomży. W latach 1954–1958 odbył studia z zakresu historii na Uniwersytecie Warszawskim. Postanowieniem Prezydenta RP z 15 marca 2002 roku otrzymał tytuł naukowy profesora nauk humanistycznych.

Od 1958 do 1970 był nauczycielem w Studium Nauczycielskim w Kielcach (przez trzy pełnił funkcję kierownika Wydziału Historii i Wychowania Obywatelskiego).

Od 1962 do 1967 był komendantem Chorągwi Kieleckiej Związku Harcerstwa Polskiego.

W 1971 roku podjął pracę w Wyższej Szkole Nauczycielskiej w Kielcach, przekształconej następnie w Wyższą Szkołę Pedagogiczną i Akademię Świętokrzyską.

W latach 1984–1986 był dyrektorem Instytutu Historii w WSP. Na przestrzeni lat związany był również z Wszechnicą Świętokrzyską w Kielcach i Wyższą Szkołą Dziennikarską im. Melchiora Wańkowicza w Warszawie.

Dał się poznać nie tylko studentom historii, lecz także filologii polskiej i pedagogiki. Wypromował 4 doktorów i około 400 magistrów, nie licząc grona licencjatów.

Piśmiennictwo

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Stefan_Iwaniak
2. https://almanachhistoryczny.ujk.edu.pl/almanach/download/Almanach%20Historyczny_t_22_Gryz.pdf?tennumer=22

Grób Agnieszki Skrobackiej

Kwaterna PU4 Rząd 7 Grób 6

Agnieszka Skrobacka (ur. 25 lutego 1989, zm. 3 stycznia 2008).

Już jako dziewczynka była wolontariuszką w akcjach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, odwiedzała dzieci w domu dziecka, pomagała potrzebującym ludziom i zwierzętom.

Była drużynową 8 Kieleckiej Drużyny Harcerek im. Zawiszy Czarnego z Hufca Kielce-Południe, uczennicą Państwowej Szkoły Muzycznej w Kielcach oraz członkiem Klubu Morskiego Horn. Ukończyła II Liceum Ogólnokształcące Im. Jana Śniadeckiego w Kielcach.

Rozpoczęła studia w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie.

Muzyka, żeglarstwo i harcerstwo były jej pasjami, grała na fortepianie, komponowała, pisała pamiętniki i wiersze. Agnieszka Skrobacka zmarła nagle na sepsę.

Piśmiennictwo

1. <https://sodmidn.kielce.eu/sites/sodmidn.kielce.eu/files/biuletyny/Wiatr%20w%20%C5%BCa%20gle.pdf>

Grób Marii Tylskiej

Kwatera GA14 Rząd 2 Grób 3

Maria Jolanta Tyłska (ur. 16 kwietnia 1954, zm. 18 lipca 2023) – harcmistrzyni.

Instruktor Hufca Związku Harcerstwa Polskiego w Kielcach i Kieleckiej Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego. Pełniła szereg odpowiedzialnych funkcji szczególnie w pionie zuchowym. Przez wiele lat pełniła funkcję Namiestnika Zuchowego w Hufcu Kielce i Kierownika Wydziału Zuchowego w Komendzie Chorągwi.

Piśmiennictwo

1. <https://echodnia.eu/swietokrzyskie/nie-zyje-harc mistrzyni-jolanta-tylska-z-kielc-zasluzona-dla-zwiazku-harcerstwa-polskiego/ar/c1-17739831>
2. <http://kielce.systkom.pl/mapa.html?gv=68463&cm=CEDZN>

Grób Zofii Dziewięckiej

Sektor F4 Rząd 4 Grób 25

Zofia Dziewięcka (ur. 1919, zm. 5 września 1939) - harcerka, należała do Pogotowia Wojennego. Została śmiertelnie ranna podczas opatrywania rannego żołnierza.

Była pierwszą śmiertelną ofiarą Hufca Kielce w okresie II wojnie światowej. Miała zaledwie dwadzieścia lat.

Pośmiertnie Zofia Dziewięcka została odznaczona Krzyżem „Za Zasługi dla ZHP”.

W roku 2001, na ulicy Klonowej w miejscu śmierci bohaterskiej harcerki, postawiony został obelisk upamiętniający to wydarzenie. Na tablicy umieszczono napis "Przechodniu! W dniu 5.09.1939 r. w tym miejscu opatrując rany żołnierza polskiego zginęła dh. Zofia Dziewięcka. Czuwaj!"

Zofia Dziewięcka jest uwieczniona na muralu odsłoniętym 6 września 2023 r. Mural znajduje się pod wiaduktem na skrzyżowaniu ulic Żelaznej, Armii Krajowej i Żytniej w Kielcach.

Upamiętnia bohaterską obronę Kielc w pierwszych dniach II wojny światowej

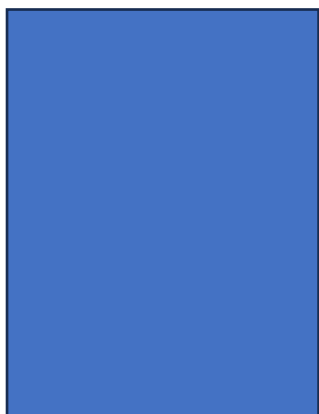

<https://www.facebook.com/watch/?v=1015248092814214>

Piśmiennictwo

<https://ompio.pl/2020/09/wspomnienie-zofii-dziewieckiej/>

Grób Tadeusza Gruszczyńskiego

Sektor B2 Rząd 1 Grób 25

Tadeusz Gruszczyński, (ur. 10 października 1902 w Kielcach, zm. 17 stycznia 1993 tamże) – polski harcerz, nauczyciel i kurator oświaty Okręgu Szkolnego Rzeszowskiego (1947–1950).

W listopadzie 1915 roku wstąpił do szkolnej drużyny harcerskiej w Kielcach. W listopadzie 1918 roku brał udział w rozbrajaniu żołnierzy austriackich. W latach 1918–1924 był uczniem Seminarium Nauczycielskiego i nadal brał czynny udział w drużynie harcerskiej, będąc w latach 1923–1924 przybocznym komendanta Hufca Harcerzy w Kielcach.

Po ukończeniu seminarium, w latach 1924–1927 pracował jako nauczyciel w szkole powszechnej w Busku, gdzie założył drużynę harcerzy, a następnie był komendantem Hufca Harcerzy powiatu stopnickiego. W latach 1927–1939 był nauczycielem w szkole powszechnej w Suchedniowie, a przez cztery ostatnie lata był kierownikiem tej szkoły, równocześnie prowadził Suchedniowską Drużynę Harcerzy. W 1936 roku ukończył Wyższy Kurs Nauczycielski z zakresu języka polskiego, a w 1938 roku rozpoczął studia w Instytucie Pedagogicznym ZNP w Warszawie.

We wrześniu 1939 roku jako podporucznik rezerwy brał udział w kampanii wrześniowej, gdzie został wzięty do niewoli, i w latach 1939–1945 przebywał w oflagach II B Arnswalde i II C Woldenberg.

Piśmiennictwo

https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Gruszczy%C5%84ski

Grób Juliana Hendlera

Sektor D1 Rząd A Numer 6

Hendler Julian (ur. 4 lutego 1907, zm. 2 grudnia 2008).

W wieku 11 lat wstąpił do Związku Harcerstwa.

W czasie wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku był członkiem Pogotowia Harcerskiego.

Podczas kampanii wrześniowej 1939 roku pełnił funkcję komendanta Pogotowia Wojennego w Ostrowcu Świętokrzyskim.

W czasie okupacji niemieckiej należał do Związku Walki Zbrojnej i Armii Krajowej, a od 1943 r. do Szarych Szeregów.

Po zakończeniu wojny pracował jako instruktor w Hufcu Kielce.

Od 1980 roku był członkiem kręgu seniorów ZHP "Łysica" i członkiem komisji historycznej przy Komendzie Chorągwi Kieleckiej. Podczas Międzynarodowego Zlotu Skautingowego w Kielcach w sierpniu 2007 roku uczczono jego setne urodziny.

Do końca życia brał aktywny udział w pracach Kieleckiej Komendy Chorągwi ZHP, był czynnym członkiem Harcerskiego Kręgu Seniorów „Łysica-Jodła”, udzielał się także w pracach Wojewódzkiego Stowarzyszenia Szarych Szeregów.

Był odznaczony Krzyżem Kawalerskim oraz Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, a także Krzyżem Armii Krajowej, Krzyżem za udział w wojnie polsko-bolszewickiej oraz Medalem za udział w wojnie obronnej 1939 i Medalem Pro Memoria. Posiadał też odznaki i wyróżnienia ZHP.

Piśmiennictwo

1. <https://wydarzenia.interia.pl/swietokrzyskie/news-zmarl-julian-hendler-najstarszy-harcistrz-w-polsce,nId,1327563>
2. <https://www.kielce.uw.gov.pl/pl/biuro-prasowe/aktualnosci/2622,Spotkanie-u-wojewody.html>

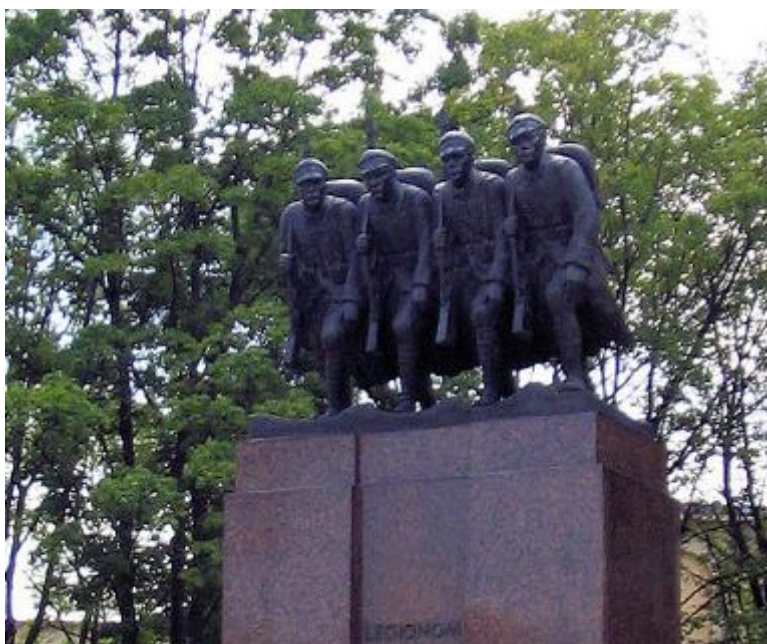
Grób Urszuli Kępkowskiej

Sektor A7 Rząd 3 Grób 16

Urszula Kępkowska (ur. 1932 , zm. 19 września 2014) - harcmistrz, poetka, współautorka odbudowy pomnika Czynu Legionowego w Kielcach tzw. Czwórki Legionowej.

Odnaczona Złotym Medalem Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej.

Pomnik Czynu Legionowego - odsłonięcie 11 sierpnia 1991 roku

Piśmiennictwo

<https://nekrologi.wyborcza.pl/0,11,,288373,Urszula--K%C4%99pkowska-kondolencje.html>
<https://echodnia.eu/swietokrzyskie/muzeum-historii-kielc-otwarte/ga/8353280/zd/13785770>
https://pl.wikipedia.org/wiki/Pomnik_Czynu_Legionowego_w_Kielcach

Grób Edmunda Majchrowicza

Sektor D2 Rząd 5 Grób 24

Majchrowicz Edmund ps. „Sawan” (ur. 8 listopada 1925 roku w Małogoszczu, zm. 28 stycznia 2015 w Kielcach).

W czasie II wojny światowej od listopada 1939 roku działał w konspiracji w ramach Kieleckiej Chorągwi Szarych Szeregów.

W grudniu 1941 roku został zaprzysiężony na żołnierza Polskiego Państwa Podziemnego w ramach Okręgu Radomsko-Kieleckiego ZWZ-AK.

W lipcu 1944 roku ukończył kurs podchorążych przy komendzie podobwołu AK Kielce-Miasto „Dworzyszcze”. Był uczestnikiem akcji „Burza” w ramach, której jako żołnierz 4 pułku piechoty Legionów AK brał udział w walkach na terenie Daleszyc, Antoniowa, Fanisławic i Radkowa.

Od lutego 1945 roku był żołnierzem Samodzielnej Brygady Kieleckiej ROAK–DSZ–WiN, biorąc między innymi udział w rozbiciu więzienia UBP w Kielcach, w sierpniu 1945 roku.

Aresztowany w październiku 1951 r. w czasie przygotowań do wysadzenia pomnika Wdzięczności Żołnierzom Armii Czerwonej, który znajdował się na skwerze naprzeciwko kieleckiej katedry.

Skazany na karę śmierci, zamienioną na karę więzienia - w latach 1952–1960 przebywał w zakładach karnych we Wronkach i Strzelcach Opolskich.

Prezes Honorowy Zarządu Kieleckiego Okręgu Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej oraz członek Wojewódzkiej Rady Kombatantów i Osób Represjonowanych w Kielcach.

Odnaczony m.in. Krzyżem Walecznych oraz Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Piśmiennictwo

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Klemens_Edmund_Majchrowicz
2. <https://timenote.info/lv/person/view?id=4467090&l=pl>
3. <http://archiwum.udskior.gov.pl/Nekrolog,sp,Klemensa,Majchrowicza,1160.html>
4. <https://kielce.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=4153&inni=0&cinki=2>
5. <https://echodnia.eu/swietokrzyskie/awantura-o-nagrody-miasta/ar/8277928>

Grób Edmunda Massalskiego

Sektor B2 Rząd 6 Grób 34

Massalski Edmund (ur. 19 listopada 1886 w Michałowie k. Starachowic, zm. 27 marca 1975 w Kielcach).

W 1912 r. został nauczycielem geografii w gimnazjum żeńskim w Kielcach. Pracą pedagogiczną w kieleckich szkołach średnich zajmował się przez kolejne 40 lat.

Od 1924 r. pełnił funkcję komendanta Kieleckiej Chorągwi Harcerzy i pozostawał nim do 1939 r. Podczas wojny członek Szarych Szeregów, prowadził tajne nauczanie. Zainspirował miejscowych działaczy do ukrycia części zbiorów Muzeum Świętokrzyskiego.

W latach 1946–1961 dyrektorem Muzeum Świętokrzyskiego (obecnie Muzeum Narodowe w Kielcach) oraz w latach 1952–1969 przewodniczącym Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Przyrody.

Był autorem przewodnika „Góry Świętokrzyskie” (1967). Jego imię nosi oznaczony na czerwono Główny Szlak Świętokrzyski (105 km).

Odnznaczony m.in. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Piśmiennictwo

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Edmund_Massalski
2. <https://kielce.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=5753&inni=0&cinki=2>

Grób Zdzisława Szczęśniaka

Sektor B1 Rząd 3 Grób 38

Zdzisław Szczęśniak (ur. , zm. 1 listopada 2011) - żołnierz Szarych Szeregów i Armii Krajowej, Aresztowany razem z bratem w wrześniowej łapance 1944 roku, wepchnięty razem z innymi do bydłowego wagonu, trafił na niewolnicze roboty w Niemczech.

Po wojnie wrócił do Kielc i do harcerskiej drużyny przy Gimnazjum imienia Stefana Żeromskiego. Był harcmistrzem Związku Harcerstwa Polskiego, przez wiele lat kwatermistrzem hufca Kielce.

Piśmiennictwo

<https://nekrologi.wyborcza.pl/0,11,,127661,Zdzis%C5%82aw-Szcz%C4%99%C5%9Bniak-kondolencje.html>

<https://echodnia.eu/swietokrzyskie/odeszli-od-nas-zostali-w-pamieci-wspominamy-zwiazanych-z-regionem-swietokrzyskim/ar/c3-8538812>

Grób Edwarda Wołoszyna

Sektor A1 Rząd 9 Grób 4

Wołoszyn Edward Wincenty ur. 11 października 1903 r, zm. 11 maja 1977, pseud. „Wojciech”, Jan Karol Michalski, Stanisław Halkiewicz, Wojciech Mróz. Do 3 Kieleckiej Drużyny Harcerskiej im. T. Kościuszki wstąpił 22 listopada 1915 r. i został członkiem 3 zastępu w 2 plutonie. 4 kwietnia 1916 r. uzyskał stopień młodzika.

W 1919 r. zdobył stopień wywiadowcy i został zastępowym. 25 maja z 1919 został przeniesiony do 12 KDH im. S. Staszica, w której objął funkcję przybocznego.

Od 13 lipca do 14 października 1920 r. brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej.

15 kwietnia 1922 r. został mianowany drużynowym 12 KDH. Od 20 do 25 maja 1923 r. brał udział w I Zlocie Kieleckiej Chorągwi Harcerzy, a od 8 do 9 czerwca 1924 r. w II Zlocie Chorągwi. Od 3 do 9 lipca tego roku uczestniczył w I Zlocie Narodowym.

Po odbyciu służby wojskowej uzyskał stopień ćwika, a 25 listopada 1925 r. został mianowany drużynowym 3 KDH i członkiem komisji na stopień wywiadowcy i komisji sprawności.

W 1926 r. podczas zlotu kieleckiego hufca harcerzy pełnił funkcję naczelnego sanitariusza.

W styczniu 1929 r. objął funkcję drużynowego 3 KDH i przybocznego Hufca Harcerzy w Kielcach, a 20 kwietnia 1929 r. został mianowany komendantem hufca.

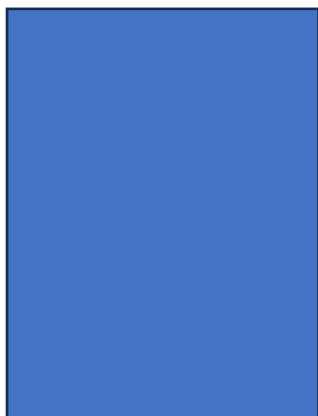
Podczas wojny komendant Kieleckiej Chorągwi Szarych Szeregów Ul „Skala” (1940 –1943).

Po zakończeniu wojny komendant Kieleckiej (1947– –1948) i Kielecko-Radomskiej Chorągwi Harcerzy (1948–1949).

Piśmiennictwo

1. <http://muzeumharcerstwa.pl/images/files/HSB/HSB1.pdf> - str. 240
2. https://www.pbw.kielce.pl/userfiles/file/nowe_zestawienia/dokument1692.pdf
3. <https://kielce.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=2734&inni=0&cinki=1>

Grób Tadeusza Błahuciaka

Rząd 8, nr mogiły 196 (wg. starej numeracji)

Tadeusz Błahuciak (ur. 18 kwietnia 1910, zm. 21 października 1969)

Należał do 1 Drużyny Harcerskiej im. generała Chłapowskiego w Przemyślu. 6 maja 1932 roku został kierownikiem wydziału I Komendy Hufca, jednocześnie prowadził harcerski zastęp żeglarski.

W 1934 roku ukończył prawo na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. Pracował w Państwowym Zakładzie Uzbrojenia w Przemyślu. W 1935 roku przeniósł się do Radomia gdzie podjął prace w Urzędzie Skarbowym.

1 listopada 1935 roku został mianowany komendantem Hufca Specjalnych Drużyn Harcerskich w Radomiu.

W okresie okupacji niemieckiej był żołnierzem ZWZ/AK.

Po wojnie powrócił do pracy w Urzędzie Skarbowym w Radomiu.

Od 8 maja 1946 do 15 września 1948 roku był komendantem Radomskiej Chorągwi Harcerzy. Aresztowany i osądzony przez Urząd Bezpieczeństwa Publicznego. Po wyjściu z więzienia zamieszkał w Kielcach, gdzie pracował w Wojewódzkiej Komisji Planowania Gospodarczego.

Piśmiennictwo

<https://ochb.pl/?p=1109>

Grób Tadeusza Gamońskiego

Rząd 3, nr mogiły 46

Tadeusz Gamoński (ur. 13 lutego 1922, zm. 18 listopada 1943).

Był uczniem gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Kielcach i harcerzem w 1 Kieleckiej Drużynie Harcerskiej im. Dionizego Czachowskiego. Został drużynowym 1 Białogońskiej Drużyny Harcerskiej.

W czasie okupacji niemieckiej brał czynny udział w Wojennym Pogotowiu Harcerskim. Podjął współpracę z ZWZ/AK. Uczęszczał na tajne komplety oraz pracował w piekarni.

Jesienią 1943 roku gestapo chcąc aresztować Tadeusza, zabrano z domu jego ojca, mówiąc przy tym że zostanie on wypuszczony jak jego syn Tadeusz zgłosi się do nich. Mimo prośb matki, Tadeusz zgłosił się do gestapo i został aresztowany. Mimo starań rodziny nie udało się go wykupić z kieleckiego więzienia.

Tadeusz Gamoński został rozstrzelany w publicznej egzekucji na placu św. Wojciecha w Kielcach dnia 18 listopada 1943 roku. Jego ciało zostało ekshumowane 26 kwietnia 1945 roku i pochowane na cmentarzu Partyzanckim w Kielcach.

Piśmiennictwo

<https://ochb.pl/?p=930>

Grób Jerzego Gorgosza

Jerzy Gorgosz (ur. 3 lutego 1912, zm. 25 listopada 1943).

W 1935 roku ukończył prawo na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie.

Był harcerzem w stopniu podharcmistra.

Po wybuchu II Wojny Światowej zamieszkał z rodziną w Chmielniku.

W 1940 roku współkierował komórką wywiadu Związku Walki Zbrojnej przyjmując pseudonim Orkan. W 1942 roku komórka ta przekształciła się w Grupę Szturmową Szarych Szeregów, rozpracowującą agenturę gestapo.

Członkowie grupy Orkana jako minery we wrześniu 1943 roku weszli w skład oddziału „Wybranieckich” pod dowództwem Mariana Sołtysiaka ps. Barabasza. Jerzy Gorgosz został aresztowany kilka dni później i osadzony w więzieniu kieleckim. Podczas śledztwa nikogo nie zdradził.

25 listopada 1943 roku Orkan został rozstrzelany w lesie pod Lisowem z innymi mieszkańcami powiatu buskiego.

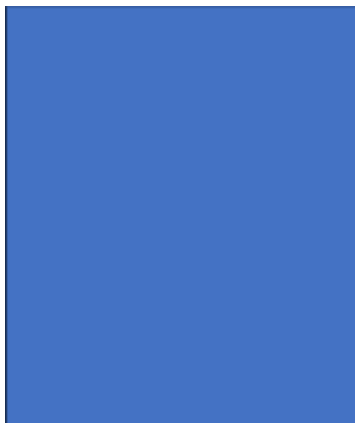
Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Zasługi ZHP i Rozetą z Mieczami.

Po wojnie jego ciało zostało ekshumowane i przeniesione na cmentarz Partyzancki w Kielcach.

Piśmiennictwo

1. <https://ochb.pl/?p=1126>
2. <https://ompio.pl/wiezniowie/gorgosz-jerzy/>

Grób Jerzego Jania

Jerzy Jania ps. Michał (27 IX 1924 – 5 X 1944).

Urodził się w Kielcach jako syn Stanisława i Augustyny. Od 1937 roku uczęszczał do kieleckiego gimnazjum im. Jana Śniadeckiego. Był zastępowym w 1 Kieleckiej Drużynie Harcerskiej im. Dionizego Czachowskiego.

W 1939 roku działał w Harcerskim Pogotowiu Wojennym. Pracował jako robotnik w Hucie „Ludwików”.

W 1940 roku wstąpił do Związku Walki Zbrojnej. Od 1941 roku był członkiem grup szturmowych pod dowództwem podharcymistrza Stanisława Wdowicza ps. Borzęcki. Jerzy Jania w Armii Krajowej przyjął pseudonim Michał i walczył w plutonie harcerskim podporucznika Jelenia. Poległ 5 października 1944 roku podczas niemieckiej zasadzki w okolicy miejscowości Białaczew. Został pochowany we wsi Kurzacze w powiecie koneckim.

Ciało Jerzego Jani zostało ekshumowane w kwietniu 1946 roku i ponownie pochowane z harcerskimi honorami na cmentarzu Partyzanckim w Kielcach.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Zasługi ZHP oraz Rozetą z Mieczami.

Piśmiennictwo

1. <https://ochb.pl/?p=1051>

Grób Zbigniewa Kruszelnickiego

Zbigniew Kruszelnicki (ur.30 kwietnia 1922, zm. 5 czerwca 1944).

W młodości należał do harcerstwa.

W 1939 roku wraz z rodziną został wysiedlony do Ludyni koło Krasocina. W tym samym roku zdał egzamin maturalny. Płynnie mówił w językach niemieckim, francuskim i rosyjskim.

W 1940 roku zamieszkał w Kielcach, gdzie jego ojciec wynajął mieszkanie. W 1941 roku rozpoczął studia w Warszawie, prawdopodobnie w Państwowej Szkole Budowy Maszyn im. H. Wawelberga.

W 1943 roku ukończył zastępczy kurs Szkoły Podchorążych w Warszawie.

Prawdopodobnie w drugiej połowie 1943 roku wraca do Kielc, gdzie podejmuje pracę w fabryce „Hasag”, równocześnie rozpoczyna działalność konspiracyjną, dołączając do 186 plutonu Armii Krajowej z Czarnowa, który wchodził w skład placówki Niewachłów. Zostaje tam zastępcą Tadeusza Hofmana ps. Sokół, który pełnił rolę dowódcy 186 plutonu AK.

5 lutego 1944 roku został mianowany dowódcą oddziału dywersyjnego AK, gdzie zastąpił poległego Józefa Mikołajczyka ps. Marcin. Pod dowództwem Zbigniewa Kruszelnickiego oddział ten przekształcił się w oddział partyzancki i skutecznie działał, ucierając nosa Niemcom do 5 czerwca 1944 roku, kiedy to pod Miedzianą Górą podczas niemieckiej zasadzki Wilk wraz ze swoimi dwoma podkomendnymi poległ.

Ojciec Zbigniewa Kruszelnickiego odnalazł grób syna i z pomocą partyzantów uzyskał pozwolenie na ekshumację i pochował go na cmentarzu Starym w Kielcach.

Zbigniew Kruszelnicki został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Virtutti Militari.

15 października 2005 roku szczątki Zbigniewa Kruszelnickiego zostały przeniesione na cmentarz Partyzancki w Kielcach.

Piśmiennictwo

1. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Kruszelnicki_\(%C5%BCo%C5%82nierz\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Kruszelnicki_(%C5%BCo%C5%82nierz))
2. <https://ochb.pl/?p=837>

Grób Stefana Krzemińskiego

Krzemiński Stefan ps. Ryszard (17 VI 1906 – 14 XII 1943).

W 1924 roku wstąpił do 4 Kieleckiej Drużyny Harcerskiej im. Jana Kilińskiego w Kielcach. W latach 1927-1929 był drużynowym. Od 1930 roku był członkiem Komendy Chorągwi Harcerzy. W 1935 r. otrzymał stopień harcmistrza. Był organizatorem zlotów i obozów harcerskich. Pracował jako instruktor Czerwonego Krzyża.

W 1939 roku brał czynny udział w Wojennym Pogotowiu Harcerskim.

Podczas wojny zaangażował się w tworzenie konspiracyjnego harcerstwa, pracował w siatce wywiadu ZWZ-AK pod pseudonimem Ryszard. Prowadził obserwację miejsc związanych z działalnością gestapo. Szkolił zespoły sanitarne w straży pożarnej, w której działały komórki Armii Krajowej.

Aresztowany 10 października 1943 roku, został osadzony w więzieniu kieleckim.

Został rozstrzelany w egzekucji przy ulicy Częstochowskiej w Kielcach dnia 14 grudnia 1943 roku.

Piśmiennictwo

3. <https://ochb.pl/?p=903>
4. <http://ompio.pl/2020/12/egzekucja-na-herbach/>

Grób Stanisława Mikołajczyka

Stanisław Mikołajczyk (1918 – 4 VI 1943).

Urodził się w Dąbrowie koło Kielc jako syn Karola i Marianny. Był drużynowym 8 Kieleckiej Drużyny Harcerskiej a następnie 13 Kieleckiej Drużyny Harcerskiej „Łysica” przy Szkole Podstawowej nr 10 w Kielcach. W 1939 roku ukończył kieleckie gimnazjum im. Św. Stanisława Kostki.

W 1939 roku jako podharcistrz prowadził szkolenia na temat zwalczania działalności dywersyjnej i przenoszenia meldunków. Należał do Harcerskiego Pogotowia Wojennego.

Z chwilą wybuchu II Wojny Światowej pojechał rowerem do Warszawy i zatrudnił się jako sanitariusz. 11 listopada 1939 roku był już w Kielcach i brał udział w naradzie drużynowych Hufca Kielce na której postanowiono kontynuować konspiracyjną działalność harcerską. Stanisław Mikołajczyk był czynnym członkiem Szarych Szeregów. Kierował drużynami Zawiszy i Bojowych Szkół w Zagnańsku i Bobrzy. Dostarczał żywność, ubrania i opatrunki dla żołnierzy Armii Krajowej. Zastrzelony przez żandarmów 4 czerwca 1943 roku w Dąbrowie, podczas przenoszenia prasy podziemnej.

Ciało Stanisława Mikołajczyka ekshumowano w 1946 roku i przeniesiono na cmentarz Partyzancki w Kielcach.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Zasługi ZHP i Rozetą z Mieczami.

Piśmiennictwo

1. <https://ochb.pl/?p=1054>

Grób Bolesława Matla

Matla Bolesław (4 IV 1919 – 14 XII 1943).

Był członkiem 1 Kieleckiej Drużyny Harcerskiej im. Dionizego Czachowskiego.

Podczas okupacji działał w Grupach Szturmowych Szarych Szeregów oraz włączył się do działalności konspiracyjnej w ZWZ/AK.

Aresztowany przez gestapo w czerwcu 1943 roku. Postawiono mu zarzuty przynależności do organizacji komunistycznej. Był więźniem kieleckiego więzienia, gdzie był namawiany do współpracy z Niemcami i mimo tortur nie zgodził się współpracować.

Został rozstrzelany 14 grudnia 1943 roku podczas egzekucji przy ulicy Częstochowskiej w Kielcach.

Piśmiennictwo

1. <https://ochb.pl/?p=926>
2. <http://ompio.pl/wiezniowie/matla-boleslaw/>
3. <http://ompio.pl/2020/12/egzekucja-na-herbach/>
4. <https://mpn.kielce.uw.gov.pl/mpn/miejsca-pamieci-narodow/powiat-grodzki/miasto-kielce/34,Miasto-Kielce.html>

Grób Wojciecha Szczepaniaka

Szczepaniak Wojciech (ur. 30 czerwca 1927 w Skołoszowie, zm. 21 września 1944 w Kielcach) – kurier podziemia, od 1943 roku członek Szarych Szeregów, żołnierz AK ps. „Lwowiak”. Syn Marii i Antoniego Szczepaniaków.

Podczas II wojny światowej Antoni Szczepaniak został aresztowany przez żołnierzy rosyjskich i wysłany na Syberię, jednakże udało mu się uciec z transportu i po przepłynięciu Sanu, wrócił do domu.

Został aresztowany podczas przewożenia rowerem meldunku i przewieziony do siedziby Gestapo. W ciągu półtora miesiąca przetrzymywania poddawany był torturom, nie ujawnił żadnych nazwisk. Rozstrzelany na Stadionie Leśnym (kompleks leśny na terenie Pakosza).

Jest patronem kieleckiej ulicy, która prowadzi na Stadion Leśny (miejsce jego stracenia), obok stadionu Korony Kielce. Jego imię przyjęły także dwie szkoły: Gimnazjum nr 26 na Baranówku w Kielcach, której był uczniem i Szkoła Podstawowa nr 29 w Posłowicach. Jest również patronem 43 Kieleckiej Drużyny Harcerskiej oraz 52 Kieleckiej Drużyny Harcerskiej.

Piśmiennictwo

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Wojciech_Szczepaniak
2. <https://ochb.pl/?p=1016>

Grób Marii Chodnikiewicz

Kwaterna 10C, rząd 1, grób 4

Maria Sowiara-Chodnikiewicz (zm. 31 lipca 2007 r. w Kielcach.) - harcerka, zaangażowana w okresie II wojny światowej w działalność wywiadowczą ZWZ.

W 1942 r. została przeniesiona przez ZWZ do Radomia, gdzie ją aresztowano i po trzech miesiącach tortur, w lutym 1943 r., deportowano do KL Auschwitz. Otrzymała numer obozowy 35146. Opiekowała się żydowską więźniarką Haną Hampel zarejestrowaną w obozie jako Janisława Zahorajko.

17 stycznia 1945 r. Maria znalazła się w pierwszym transporcie liczącym 20 tysięcy więźniów ewakuowanych z KL Auschwitz do Rzeszy. Udało się jej uciec.

Lata powojenne dla Marii były ciężkie, musiała zająć się młodszym rodzeństwem. Pracowała w magistracie miasta, a następnie w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach jako sekretarz administracyjny.

Otrzymała 1989 roku tytuł Sprawiedliwej Wśród Narodów Świata.

Piśmiennictwo

<https://ompio.pl/2021/03/maria-chodnikiewicz-sprawiedliwa-wsrod-narodow-swiata/>

Grób Włodzimierza Gierowskiego

Sektor 4B Rząd B Grób 9

Gierowski Włodzimierz (ur. 19 lutego 1897, zm. 17 czerwca 1965) patriota, regionalista i historyk. Był założycielem pierwszego konspiracyjnego zastępu skautowego, który przyjął nazwę „Psy” i wszedł w skład I Kieleckiej Drużyny Harcerskiej im. D. Czachowskiego. Inauguracyjna zbiórka odbyła się 24 października 1912 roku w domu rodziców Włodzimierza Gierowskiego. Wraz ze swoim zastępem odbywał konspiracyjne zbiórki na podkieleckim wzgórzu Telegraf, w czasie których ćwiczone sygnalizację oraz przeprowadzane gry terenowe.

W sierpniu 1914 roku wstąpił do 1. pułku z pseudonimem "Andrzej Migas". Ranny w bitwie pod Tarłowem w lipcu 1915 roku i w boju pod Jastkowem.

Po zakończeniu I wojny wstąpił do Wyższej Szkoły Wojennej w Rembertowie. W latach 1928-1932 pracował w Wojskowym Biurze Historycznym, następnie wykładał w Szkole Artylerii w Toruniu. W 1938 roku awansowany został do stopnia podpułkownika.

We wrześniu 1939 jako oficer do zleceń specjalnych Naczelnego Wodza, po przekroczeniu granicy państwowej, został internowany w Rumunii. W 1941 roku po ciężkiej chorobie wrócił do Kielc.

Po II wojnie pracował jako księgowy.

Pozostawił po sobie wielotomowe wspomnienia w rękopisie, a także maszynopis obszernej pracy "Dzieje Kielc i sławnych kielczan".

Piśmiennictwo

1. Andrzej Rembalski: Włodzimierz Gierowski (1897 - 1965) W 50 rocznicę śmierci, PRZYGODNIK Rok XV numer 6 (171) Czerwiec 2015 r.
2. <https://echodnia.eu/swietokrzyskie/jedenastu-dzielnych-ludzi/ar/8472230>
3. <https://kielce.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=115476&inni=0&cinki=5>

Grób Tadeusza Goreckiego

Sektor 12D Rząd B Grób 1

Tadeusz Gorecki ps. „Lech” (ur. 23 marca 1922, zm. 5 maja 1996).

Był uczniem Gimnazjum im. Św. S. Kostki w Kielcach, członkiem 8 Kieleckiej Drużyny Harcerskiej. Na dwa dni przed wybuchem wojny został powołany do służby pomocniczej Przysposobienia Wojskowego. Pełnił swoje obowiązki na przeciwlotniczych posterunkach obserwacyjno – meldunkowych na kieleckiej wieży katedralnej i na Karczówce. 2 września dostał rozkaz ewakuacji w kierunku Sandomierza. Jednak po naradzie w gronie rodzinnym udał się do Warszawy. Po przybyciu do stolicy i zamieszkaniu u rodziny, zgłosił się do Głównej Kwatery Harcerstwa. Brał udział w obronie Warszawy w drużynie sanitarnej przy połowym szpitalu. Po kapitulacji wrócił do Kielc.

Od grudnia 1939 do 12 czerwca 1940 roku członek konspiracji (ZWZ). Działał jako goniec i łącznik.

Został aresztowany 12 czerwca 1940 roku, w pierwszej, masowej akcji gestapo w Kielcach. Zatrzymano go w Parku Miejskim. Łapanka, która jednocześnie odbyła się w różnych częściach miasta połączona została z aresztowaniami kieleckiej inteligencji. Aresztowani zostali zaprowadzeni do więzienia na ul. Zamkowej 3.

W więzieniu, w dość znośnych warunkach (możliwość otrzymywania żywności i bielizny z domu, brak przesłuchań) pozostał do 16 lipca 1940 roku. Tego dnia transportem został wywieziony do obozu Sachsenhausen. 17 lipca transport dotarł na miejsce. Przydzielono mu obozowy numer 27946 i po kwarantannie skierowano do pracy w waldkomando (komando grzebiące zwłoki). Później pracował w komandzie w fabryce butów. Tadeusz Gorecki przetrwał marsz śmierci w kwietniu 1945 roku.

Po wyzwoleniu powrócił do Kielc. Ukończył Gimnazjum Ogólnokształcące a w 1962 roku Technikum Ekonomiczne. Pracował w kilku kieleckich przedsiębiorstwach do przejścia na emeryturę w 1981 roku.

Odznaczony został m.in. Krzyżem Oświęcimskim w 1986 roku i Krzyżem Armii Krajowej w 1995 roku.

Piśmiennictwo

1. <http://ompio.pl/wiezniowie/gorecki-tadeusz/>
2. <https://kielce.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=125045&inni=0&cinki=0>

Grób Ludmiły Jadwigi Grodeckiej

Kwatera 17A Rząd 4 Grób 1

Ludmiła Jadwiga Grodecka (ur. 1920 r. w Opcznie, zm. 21 czerwca 2020).

Ukończyła w Kielcach Szkołę Powszechną im. Marii Konopnickiej, Gimnazjum i Liceum Św. Kingi. Świadcstwo dojrzałości uzyskała w czasie okupacji na tajnych kompletach, prowadzonych przez Marię Opielińską. W tym czasie ukończyła także kurs stenotypistów i stenografów.

Od 1931 do 1939 r. należała do Związku Harcerstwa Polskiego.

Od 1938 r. do wybuchu wojny oraz w ramach Szarych Szeregów Armii Krajowej prowadziła IV Drużynę im. Klementyny Hoffmanowej.

Do zgromadzenia sióstr nazaretanek wstąpiła w Kielcach w 1944. Nowicjat rozpoczęła w Ostrzeszowie we wrześniu 1945 r. Pierwszą profesję zakonną siostra Imelda składała 2 października 1947, a wieczystą 15 sierpnia 1953.

Po odbyciu formacji podstawowej podjęła pracę z dziewczętami jako wychowawczyni w internatach zgromadzenia: w Rabce, w Częstochowie i Krakowie, gdzie ukończyła Wyższy Instytut Katechetyczny. W 1958 r. siostra Imelda wróciła do Kielc jako wychowawczyni internatu przy Szkole Królowej Jadwigi. Po zabranii przez ówczesne władze Polski Ludowej szkół i internatów zgromadzenia – siostra pracowała jako katechetka w kieleckiej parafii św. Wojciecha, a później przez wiele lat – w biurze kieleckiej Kurii diecezjalnej.

Siostra Imelda odznaczała się wielkim zamiłowaniem poezji. Jest autorką kilku tomików wierszy, często własnoręcznie ilustrowanych.

Piśmiennictwo

<https://www.ekai.pl/kielce-w-wieku-stu-lat-zmarla-nazaretanka-poetka-s-imelda-grodecka-d587440/>

Grób Marii Eugenii Jelińskiej

Kwatera 9B Rząd 1 Grób 1

Maria Eugenia Nałęcz-Jelińska (ur. 1931, zm. 2 maja 2016).

W Liceum Ogólnokształcącego imienia Stefana Żeromskiego w Kielcach uczyła fizyki w latach 1960-1993.

Jako instruktor ZHP związana była z Błękitnym Szczepem Dzieci Gór działającym w liceum.

Jednak przede wszystkim opiekowała się szkolnym życiem artystycznym stając się dobrym duchem wielu inicjatyw. Kabarety Kazik, Bagaż I, Bagaż II, zespół muzyczny KASK pod jej skrzydłami odnosiły w latach 70-tych sukcesy na forum Kielc. Bagaż i KASK zdobywały „Złote Jodły” na Ogólnopolskich Harcerskich Festiwalach Kultury Młodzieży Szkolnej w Kielcach.

Piśmiennictwo

<https://kielce.naszemiasto.pl/nie-zyje-profesor-maria-jelinska-wieloletnia-nauczycielka/ar/c3-3726155>

Grób Jana Kinastowskiego

Sektor 10E Rząd 2 Grób 12

Kinastowski Jan (ur. 27 lutego 1902, zm. 20 września 1972).

Był uczniem Szkoły Handlowej im. J. Śniadeckiego, w 1915 roku wstąpił do I Kieleckiej Drużyny Harcerskiej im. Dionizego Czachowskiego.

Uczestniczył w stawianiu krzyża na Bruszni.

W 1917 roku złożył przyrzeczenie harcerskie i został kronikarzem swojej drużyny.

16 lipca 1920 roku z kolegami z drużyny wstąpił do Armii Ochotniczej gen. Józefa Hallera, by bronić zagrożonej przez Rosjan Warszawy. Został szeregowcem 205 Pułku Piechoty IV Kompanii I Baonu.

Po powrocie z frontu kontynuował naukę. Pracował w Banku Spółek Zarobkowych, prowadził z siostrą sklep z materiałami piśmienniczymi.

Został członkiem Stowarzyszenia Kupców, był współzałożycielem Gimnazjum Kupieckiego Handlowego, był także działaczem harcerskim.

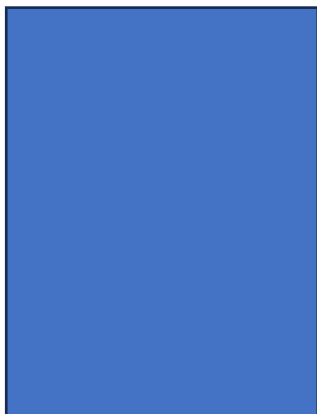

Książeczka harcerska

Piśmiennictwo

1. <https://radiokielce.pl/302180/teatr-przypomni-jana-kinastowskiego-kieleckiego-bohatera-116493/>
2. <https://kielce.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=130540&inni=0&cinki=1>

Grób Wisławy Jolanty Kolasińskiej

Kwaterna 12D, rząd 9, grób 5

Wisława Kolasińska (ur. 1929-06-17 zm. 2012-02-16) lekarz pediatra, chirurg.

W czasie okupacji wstąpiła do "Szarych Szeregów", została żołnierzem Armii Krajowej o pseudonimie "ISKRA". Po wybuchu Powstania Warszawskiego przydzielono ją do Oddziału Sanitariatu Okręgu Warszawskiego Armii Krajowej IV zgrupowania "Grunt". W Szpitalu Polowym przy ulicy Złotej 58 pełniła rolę sanitariuszki aż do 2 października 1944 roku.

Po kapitulacji powstania wraz z Rodziną i innymi mieszkańcami Warszawy trafiła do obozu przejściowego w Pruszkowie, skąd rozpoczynał się transport w głąb Niemiec. Uciekła z niego wraz z rodzicami i rodzeństwem. Osiedliła się w Kielcach i na tajnych kompletach kontynuowała naukę w Gimnazjum Błogosławionej Kingi.

Po studiach rozpoczęła pracę w Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym w Kielcach.

W 1959 roku wyjechała do Ostrowca Świętokrzyskiego, gdzie pracowała w Szpitalu Miejskim i w Pogotowiu Ratunkowym.

W roku 1970 powróciła do pracy w Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym w Kielcach.

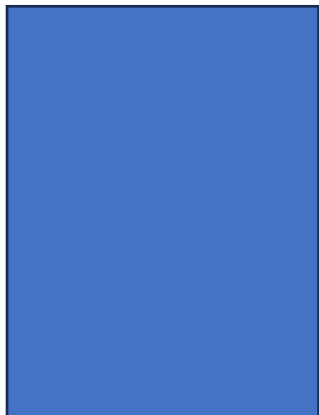
Na emeryturę przeszła w roku 1999, ale nadal pełniła dyżury na Izbie Przyjęć Chirurgicznej aż do 2004 roku. Przez wiele lat pracowała jako wolontariuszka w "Kieleckiej Caritas". Przez 26 lat była związana z chorymi z Hospicjum.

Była harcmistrzem Chorągwi Świętokrzyskiej.

Piśmiennictwo

<https://echodnia.eu/swietokrzyskie/odeszli-od-nas-zostali-w-pamieci-wspominamy-zwiazanych-z-regionem-swietokrzyskim/ar/c3-8538812>

Grób Elżbiety Barbary Kułagowskiej

Kwaterna 9A, rząd 10, grób 2

Elżbieta Barbara Kułagowska (ur. 1947, zm. 10 sierpnia 2010) - Harcmistrz ZHP, nauczyciel, pracownik Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach.

Piśmiennictwo

<https://nekrologi.wyborcza.pl/0,11,,53430,EI%C5%BCbieta-Ku%C5%82agowska-nekrolog.html>

Grób Zygmunta Kwasa

Sektor 16A Rząd 3 Grób 16

Zygmunt Kwas ps. „Kościelny” (ur. 18 lutego 1926 roku w Kielcach. 1926, zm. 13 września 1946). Przed wojną należał do 5 Kieleckiej Drużyny harcerzy im. J. Poniatowskiego oraz do 12 Kieleckiej Drużyny harcerzy im. Stefana Czarneckiego w dzielnicy Baranówek w Kielcach.

W 1939 r. brał udział w Wojennym Pogotowiu Harcerskim.

Podczas okupacji pracował w hucie „Ludwików” jako goniec i działał w grupach szturmowych Szarych Szeregów.

Po wojnie kontynuuje działalność w organizacji „NIE”, a potem w DSZ. Bierze udział w akcjach zbrojnych, m. in, w atakach na posterunki Milicji Obywatelskiej. Brał udział w udanej akcji odbicia Zygmunta Pietrzaka ps. „Bekas” z chronionego przez UB szpitala zakaźnego w Kielcach (obecnego budynku Wyższego Seminarium Duchownego przy ul. Seminaryjskiej).

Rozpoznany przez agentów UB podczas harcerskiej defilady 3 maja 1945 roku, został aresztowany 29 czerwca i umieszczony w więzieniu przy ul. Zamkowej. Poddawany torturom podczas przesłuchań zginął na jego terenie trafiony kulą wartownika.

Piśmiennictwo

1. <http://ompio.pl/wiezniowie/kwas-zygmunt/>
2. <https://chrystuskrolkielce.pl/o-zygmuncie-kwasie/>
3. <https://kielce.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=122794&inni=0&cinki=2>

Grób Edwarda Meissnera

Kwaterna Ewangelicko Augsburgska

Edward Aleksander Meissner (ur. 19 czerwca 1902, zm. 1 lutego 1957 - ekonomista, harcerz, oficer WP, działacz społeczny, wieloletni prezes Okręgu Kieleckiego Polskiego Czerwonego Krzyża).

Uczeń i absolwent Gimnazjum im. J. Śniadeckiego w Kielcach w 1923 r., student i absolwent w 1928 r. Wyższej Szkoły Handlowej (obecnie SGH) w Warszawie. Podczas studiów członek Zarządu Koła Ekonomistów Studentów WSH w 1926 r. (kier. Wydziałem Informacyjnym). Założyciel korporacji studenckiej K! Vigintia.

Podczas walk o niepodległość w 1918 r. brał udział w rozbrajaniu Niemców, następnie w 1920 r. zorganizował i dowodził Kompanią Harcerską (złożoną z nieletnich harcerzy) w Kielcach, która pełniła funkcje wartownicze i łącznikowe podczas wojny polsko-bolszewickiej.

Po studiach odbył służbę wojskową w Batalionie Podchorążych Rezerwy Piechoty w Gródku Jagiellońskim w 1929 r., oficer WP – od 1932 r. ppor. rez. piech. 4 pp Leg.

Po studiach rozpoczął pracę w Szkole Handlowej w Kielcach, a następnie wieloletnią pracę w Polskim Czerwonym Krzyżu.

Należał do władz Koła Harcerzy z Czasów Walk o Niepodległość w Kielcach (członek władz).

Uczestnik wojny obronnej 1939 roku w macierzystym 4 pp Leg., walczył w rejonie Gór Świętokrzyskich. Po rozbiciu jednostki w cywilnym ubraniu powrócił do rodzinnych Kielc.

Mimo presji władz niemieckich odmówił podpisania volkslisty. Żołnierz Szarych Szeregów (dostarczał konspiracji leki i środki opatrunkowe). Podczas okupacji niemieckiej z ramienia PCK organizował pomoc dla bezdomnych i sierot, zajmował się poszukiwaniem zaginionych, otaczaniem opieką jeńców wojennych oraz ich rodzin, zwłaszcza w roku 1944/45 po Powstaniu Warszawskim zapewniając wysiedlonym Warszawiakom w Kielcach podstawy bytowe, jak noclegi, żywność i ubrania.

Po zakończeniu II Wojny Światowej kontynuował swą pracę w PCK, obejmując stanowisko Prezesa Zarządu Wojewódzkiego PCK, organizował oświatę sanitarną, domy dziecka dla sierot wojennych na Wiśniówce i w Busku, stacje pogotowia ratunkowego w Kielcach.

Odnaczony Złotym Krzyżem Zasługi, odznaką honorową „Za wzorową pracę w służbie zdrowia” oraz Odznaką Honorową PCK I stopnia.

Był wielokrotnie przesłuchiwany i szykanowany przez UB, prawdopodobnie przyczyniło się to do jego przedwczesnej śmierci.

W roku 1987 z inicjatywy Zarządu Wojew. PCK i Komendy Chorągwi ZHP w Kielcach na ścianie domu przy ulicy Sienkiewicza, w którym mieszkał i znajdowała się siedziba Oddziału Wojewódzkiego PCK, ufundowano poświęconą mu tablicę pamiątkową.

Od 1990 r. jedna z ulic w Kielcach nosi nazwę Edwarda Meissnera.

Piśmiennictwo

<https://www.facebook.com/korporant/posts/7748136715211705/>

Grób Władysława Pietrzykowskiego

Sektor 1C Rząd 4 Numer 7

Władysław Pietrzykowski ps. „Topór”, „Radwan”, „Longin”, „Drewicz”, „Orlik” (1908-1980).

W czasie nauki w szkole powszechnej nr 1 wstąpił do 3 Kieleckiej Drużyny Harcerskiej. Od 1922 r. należał do 4 Kieleckiej Drużyny Rzemieślniczej Harcerzy, w której pełnił funkcję zastępowego.

We wrześniu 1939 r. walczył w obronie Warszawy w 1 Baonie Strzelców Podkarpackich. 29 września dostał się do niewoli niemieckiej, z której udało mu się uciec.

Po powrocie do Kielc rozpoczął działalność w konspiracji. W październiku 1939 r. utworzył Tajną Organizację Wojskową, do której pozyskał członków Związku Strzeleckiego oraz harcerzy. Stał na jej czele pod pseudonimem „Orlik”.

W grudniu 1939 r. wraz z całą grupą wszedł w skład Związku Walki Zbrojnej (ZWZ). Początkowo kierował wywiadem wojskowym na terenie obwodu sandomierskiego. W konspiracji używał pseudonimów: „Topór”, „Longin”, „Drewicz”, „Radwan”. Brał udział w akcjach zbrojnych m.in. 12 marca 1943 r. wspólnie z „Jędrusiami” w rozbiciu więzienia w Opatowie. Od czerwca 1943 r. do stycznia 1944 r. był szefem wywiadu w obwodzie opatowskim. W lutym 1944 r. objął dowództwo w oddziale partyzanckim AK „Barwy Białe”. W czerwcu 1944 r. został skierowany na Przyczołek Baranowski, gdzie prowadził wywiad. Pracował w sekcji wywiadowczo-rozpoznawczej 2 Dywizji Piechoty AK. Brał udział w akcji „Burza” i „Zemsta”. Do końca wojny działał na terenie powiatu włoszczowskiego.

W latach 1946-1956 przebywał w Anglii, gdzie pracował zawodowo i ukończył szkołę średnią.

Po powrocie do kraju pracował na terenie województwa opolskiego, a następnie przeniósł się do Kielc. Początkowo podjął pracę w spółdzielniach „Gryz”, a następnie „Kopaliny Mineralne”.

W Kielcach aktywnie działał społecznie w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym. Przez ponad 20 lat pełnił funkcję sekretarza Okręgowej Komisji Opieki nad Zabytkami.

Czterokrotnie otrzymał Krzyż Walecznych.

Piśmiennictwo

<https://ompio.pl/wiezniowie/pietrzykowski-wladyslaw/>

Grób Eugenii Prauss

Sektor 6A Rząd 3 Numer 11

Eugenia Prauss ps. "Squaw" (ur. 14 października 1905, zm. 21 listopada 1987).

W latach 1916-1924 była uczennicą prywatnego 8-klasowego Gimnazjum Żeńskiego im. Królowej Jadwigi w Kielcach. W 1917 r. wstąpiła do ZHP, a rok później złożyła przyrzeczenie harcerskie na Łysicy w Górach Świętokrzyskich. W latach 1917—1922 pełniła funkcję zastępowej i przybocznej 2 Drużyny Harcerek w Kielcach.

Naukę kontynuowała w latach 1924-1925 w Państwowym Pedagogium dr Rowida w Krakowie. Po ukończeniu Państwowego Pedagogium dr Rowida w Krakowie pracowała jako kierowniczka Jednoklasowej Szkoły Powszechnej w Kuczkowie w powiecie włoszczowskim, a od 1928 r. do wybuchu II wojny światowej była nauczycielką w Prywatnym Żeńskim Seminarium Nauczycielskim w Kielcach.

W latach 1925-1932 była wodzem zuchowym, pełniła też funkcję namiestnika zuchowego w Hufcu Harcerzy w Kielcach.

19 września 1939 r. wstąpiła do konspiracyjnej organizacji Służba Zwycięstwu Polski. Do połowy września 1940 r. pełniła służbę sanitariuszki.

Prowadziła szkolenie wśród harcerek, łączniczek w zakresie służby wywiadowczej, łączności i pomocy sanitarnej. Zorganizowała „skrzynkę” prasy podziemnej, z której kolportowano ją do innych punktów na terenie Kielc. W lipcu 1944 r. w asyście dwóch harcerzy przebranych za żandarmów, weszła do lokalu opieczetowanego przez gestapo i wydobyła ze skrytek radiostację i inne ważne dokumenty konspiracyjne.

Po zakończeniu wojny wznowiła pracę nauczycielską.

16 marca 1946 r. została mianowana kierowniczką Wydziału Zuchowego w Komendzie Chorągwi Harcerzy w Kielcach.

W październiku 1946 r. zaangażowała się w akcję uwolnienia porucznika Franciszka Jaskulskiego „Zagończyka” (oficera AK i WiN) z kieleckiego więzienia. 19 listopada została aresztowana przez UB i skazana rok więzienia, jednak na mocy amnestii została uwolniona. We wrześniu 1954 r. jeszcze raz została aresztowana, tym razem w związku ze śledztwem w sprawie innego żołnierza AK, Kazimierza Załęskiego „Bończy”. Po kilku przesłuchaniach została zwolniona i wróciła do pracy w szkole i harcerstwie. Potem jednak, za przynależność do AK i kontakty z „bandytami”, została odsunięta od działalności w harcerstwie.

Ponownie włączyła się do współpracy z Komendą Chorągwi w czasie odwilży solidarnościowej, po powołaniu w 1980 r. Kręgów Instruktorskich „Łysica”. Komendant Kieleckiej Chorągwi ZHP rozkazem z 24 IV 1981 r. mianował ją harcmistrzynią.

Piśmiennictwo

<https://ompio.pl/wiezniowie/prauss-eugenia/>

Grób Tadeusza Siudy

Sektor 11A Rząd 3 Numer 12

Siuda Tadeusz Feliks (ur. 28 maja 1928, zm. 25 września 2013 roku) - inżynier budowlany, kapitan WP, harcmistrz.

Służbę harcerską rozpoczął w 1935 r. w drużynie zuchowej w Kielcach, potem został szóstkowym, jeszcze potem harcerzem, młodzikiem, wywiadowcą i ćwikiem.

W okresie drugiej wojny światowej w latach 1941-1945 służył w Szarych Szeregach na ziemi świętokrzyskiej. W 1942 r. zorganizował w Kielcach tajny zastęp harcerski, zajmujący się małym sabotażem.

Po wojnie został harcerzem orlim i Harcerzem Rzeczypospolitej. Uczestniczył w pierwszym powojennym kursie instruktorskim zorganizowanym latem 1945 r. Był drużynowym, namiestnikiem zuchów w komendzie hufca i referentem zuchów w komendzie chorągwi. Na Ziemiach Odzyskanych, w Olsztynie, zorganizował pierwszy kurs drużynowych zuchowych. Kurs odbywał się w domu nad jeziorem, zajmowanym wcześniej przez Hitlerjugend.

Od roku 2000 pełnił służbę w Harcerskim Kręgu Seniorów Kombatantów ZHP Chorągwi Krakowskiej, działał do końca swoich dni.

Od 1989 r. brał czynny udział w tworzeniu organizacji weteranów AK pełniąc funkcję Sekretarza Zarządu Głównego Stowarzyszenia Żołnierzy AK i Więźniów Politycznych w Krakowie.

Odnaczony Krzyżem Oficerskim i Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Pro Memoria, Złotym Krzyżem Zasługi za zasługi dla ZHP, Odznaką Honoris gratia i innymi odznaczeniami.

Piśmiennictwo

1. <https://www.nekrologi.net/nekrologi/tadeusz-feliks-siuda/31327045>
2. <https://www.nekrologi.net/nekrologi/tadeusz-feliks-siuda/31327050>
3. <https://dziennikpolski24.pl/tadeusza-siudy-zycie-aktywne/ar/2673876>
4. <https://kielce.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=113433&inni=0&cinki=1>

Grób Jana Suligi

Kwatera 5B, rząd 4, grób 11

Jan Antoni Suliga „Ziemomysł” (ur. 5 kwietnia 1925, zm. 26 kwietnia 2000) – dr inżynier, architekt, podharcistrz Szarych Szeregów, komendant Roju „Zawisza” i Bojowych Szkół w Kielcach, uczestnik Akcji Burza. Wykładowca urbanistyki i architektury w Algierii (1979-84). Pracownik Instytutu Urbanistyki i Architektury w Warszawie. Pracownik Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej w Warszawie. Prezes Fundacji dla Poprawy Warunków Życia w Miastach.

Piśmiennictwo

1. <https://zeszytykombatanckie.pl/sare-szeregi-w-kielcach/>
2. https://www.archimemory.pl/pokaz/jan_suliga,4006

Grób Bernarda Urbańskiego

Sektor 14 C Rząd 1 Numer 10

Napis na nagrobku:

*MAM SZCZERĄ WOLĘ CAŁYM
ŻYCIEM PEŁNIĆ SŁUŻBĘ
BOGU I POLSCE, NIEŚĆ
CHĘTNĄ POMOC BLIŹNIM
I BYĆ POSŁUSZNYM
PRAWU HARCERSKIEMU
BERNARD URBAŃSKI
HARCMISTRZ
MISTRZ WĘDLINIARSKI
ŻYŁ LAT 72 ZM. 21.VII.1980*

Bernard Urbański (ur. 29 sierpnia 1908, zm. 21 lipca 1980 w Kielcach. Harcmistrz, mistrz wędliniarski.

W okresie międzywojennym ukończył Szkołę Handlową w Kielcach.

Opiekował się 6 Kielecką Drużyną Harcerzy.

Produkował wędliny podrobowe przy ulicy Bodzentyńskiej 61. Po wojnie był starszym Cechu Rzeźników i Wędliniarzy w Kielcach. Za organizowanie nabożeństw rzemieślniczych oraz namawianie do otwierania prywatnych zakładów był prześladowany przez władze.

Na przełomie 1949 i 1950 roku, gdy likwidowane zostało harcerstwo, sztandar drużynie został odebrany i anektowany w Komendzie Głównej Urzędu Bezpieczeństwa w Warszawie. Ówczesny Komendant VI Szczepu ZHP hm. Bernard Urbański jemu tylko znanymi drogami wykonany jedwabny duplikat sztandaru podłożony został na miejsce oryginału. Ten wrócił do Kielc. Został ukryty i przez ponad 40 lat przechowywał go u siebie hm. Stanisław Przybysławski - ostatni komendant Hufca Kieleckiego. W okresie jego przechowywania sztandar trzy razy ujrzał światło dzienne. Był wykorzystywany w Katedrze Kieleckiej w czasie mszy żałobnych odprawianych w intencji odchodzących "na wieczną wartę" komendantów.

10 listopada 1992 roku w przeddzień Święta Niepodległości sztandar przekazany został w depozyt Dyrekcji Liceum Ekonomicznego w Kielcach. Po 45 latach od poświęcenia sztandaru członkowie historycznego pocztu sztandarowego druhowie hm. Edward Szczęśniak, phm. Ryszard Nowaczek i Józef Kolasiński wprowadzili sztandar i przekazali go młodemu pokoleniu harcerzy.

Obecnie sztandar przechowywany jest w szklanej gablocie w gabinecie dyrektora Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika. Stanowi tło prowadzonych w gabinecie lekcji wychowania obywatelskiego.

Do końca życia brał udział w rozwoju szkoły, uczestniczył w jej rozwoju, wspomagał finansowo i przekazywał młodzieży i nauczycielom swoją wiedzę i doświadczenie.

Przekazał testamentem szkole, którą ukończył, mieszczącej przy ul. Kopernika 8 (aktualna nazwa Zespół Szkół Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika) swoją posesję przy ul. Kopernika 6 z przeznaczeniem na bibliotekę. W dniu 27 kwietnia 1991 r. Rada Pedagogiczna, której przewodniczył ówczesny dyrektor szkoły Eugeniusz Kot podjęła decyzję, aby biblioteka szkolna została przeniesiona do budynku obok szkoły i nadano jej imię fundatora Bernarda Urbańskiego. W decyzji Rady Pedagogicznej widnieje napis "Bernard Urbański pozostaje w naszej pamięci jako wielki przyjaciel młodzieży i mecenas szkoły, harcerz i patriota, dawny Kielczanin i uczciwy człowiek".

Bernard Urbański napisał dwa listy do Jana Pawła II. Pierwszy list to opis wizji, jaką autor miał doświadczyć 17.04.1978 r. podczas Mszy św. z udziałem Kard. Karola Wojtyły w Kielcach, zapowiadającej wybór na papieża, a także spotkania z biskupem kieleckim J. Jaroszewiczem, podczas którego autor poinformował go o tym. Drugi z listów to życzenia świąteczne na Boże Narodzenie 1978 r., na które autor otrzymał odpowiedź od Jana Pawła II.

Zdjęcia

Defilada harcerzy, prowadzi Bernard Urbański

Sztandar 6 Drużyny Harcerzy im. Stefana Żeromskiego

Kopernika 6

Piśmiennictwo

1. <https://kopernik.kielce.eu/historia-szkoly>
2. http://cech.kielce.com/phocadownload/400lecie_rzeznikow_w_kielcach_1606-2006.pdf
3. <https://jp2online.pl/obiekt/urbanski-bernard-list-do-ks-adama-bonieckiego-z-17-04-1979-r;T2JqZWN0Ojc5NzI=>
4. Informacje przekazane przez p. Katarzynę Skowron z Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika w Kielcach

Grób Czesława Zalewskiego

Sektor 15B Rząd 11 Numer 6

Zalewski Czesław Bohdan (ur. 11 lipca 1901 r. w Kielcach., zm. 22 czerwca 1994 r. w Kielcach).

Uczęszczał do Szkoły Handlowej, a następnie do Państwowego Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Kielcach.

W 1912 r. wstąpił do harcerstwa, a 9 kwietnia 1916 r. złożył przyrzeczenie harcerskie. W latach 1912–1917 r. był członkiem najstarszej 1 Kieleckiej Drużyny Harcerzy (KDH) im. Dionizego Czachowskiego. Należał do Polskiej Organizacji Wojskowej, gdzie był dowódcą plutonu. Był także członkiem Kompanii Skautowej przy 56 Pułku Piechoty Legionów. W sierpniu 1917 r. brał udział w kursie dla szarż w Chrzastowie, zorganizowanym przez Okręg XA ZHP w Kielcach. Był zastępowym zastępu „Jeleni” w 1 KDH. W krótkim czasie został przybocznym, a od 2 czerwca 1919 r. drużynowym 1 KDH. W marcu 1929 r. został mianowany zastępcą komendanta Hufca Harcerzy.

Podczas wojny polsko-bolszewickiej był dowódcą Kompanii Ochotniczej w Kielcach, która została powołana po ogłoszeniu rozkazu Naczelnictwa ZHP, kompanię przydzielono do 205 Pułku Piechoty, w którym harcerze stanowili 80% stanu osobowego. Posługiwał się pseudonimem „Czesiek”.

W 1921 został członkiem Komendy Hufca Harcerzy w Kielcach i drużynowym 1 KDH. 4 czerwca 1921 r. otrzymał stopień przodownika ZHP.

W tym samym roku rozpoczął naukę w Morskiej Szkole Handlowej w Tczewie. Podczas pobytu w tym mieście utrzymywał kontakt z 1 Tczewską Drużyną Harcerzy im. Henryka Dąbrowskiego, służąc jej swoim harcerskim doświadczeniem.

W latach 1923–1928 studiował w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, w której otrzymał dyplom magistra inżyniera leśnika. Po ukończeniu studiów rozpoczął pracę zawodową w Administracji Lasów Państwowych.

Od 1937 r. należał do Koła Harcerzy z Okresu Walk o Niepodległość.

W czasie wojny nie był związany z żadną organizacją konspiracyjną. Udzielał jednak pomocy oddziałom partyzanckim. Okupanci podejrzewali go o to i szykanowali.

Po drugiej wojnie światowej w latach 1945–1949 był nadleśniczym. W 1950 r. podjął pracę w przedsiębiorstwie „Paged” w Kielcach, w którym był zatrudniony do 1969 r., ostatnio na stanowisku kierownika działu ekonomicznego.

Spółecznie działał w Polskim Czerwonym Krzyżu i Związku Zawodowym Pracowników Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego.

Po wznowieniu w styczniu 1980 r. działalności Kręgu „Łysica” przy Komendzie Chorągwi ZHP im. Stefana Żeromskiego utrzymywał kontakty z jego członkami.

Rozkazem komendanta Kieleckiej Chorągwi 29 listopada 1980 r. został mianowany harcmistrzem.

Piśmiennictwo

https://bazhum.muzhp.pl/media/files/Studia_Muzealno_Historyczne/Studia_Muzealno_Historyczne-r2015-t7/Studia_Muzealno_Historyczne-r2015-t7-s255-266/Studia_Muzealno_Historyczne-r2015-t7-s255-266.pdf

Grób Jana Zawadzkiego

Sektor 9A Rząd 11 Grób 3

Po ukończeniu szkoły powszechnej w Sitkówce we wrześniu 1924 r. rozpoczął naukę w gimnazjum im. Św. Stanisława.

1 maja 1925 r. wstąpił do 8 Kieleckiej Drużyny Harcerzy im. H. Sienkiewicza, był zastępowym zastępu „Orłów”, a następnie przybocznym. Kolejno zdobywał stopnie harcerskie od młodzika do Harcerza Rzeczypospolitej.

W 1932 r. podjął pracę jako wychowawca w internacie gimnazjum św. Stanisława Kostki.

Od 1 czerwca 1932 r. do 1 września 1934 r. pełnił funkcję drużynowego w I Białogońskiej Drużynie Harcerzy im. T. Kościuszki. Od 1 września 1934 r. do 1939 r. był drużynowym 8 Kieleckiej Drużyny Harcerskiej, w latach 1937-1939 redagował gazetkę harcerską „Harcerska Dola”.

W 1935 roku. został mianowany podharcmistrzem.

W 1937 r. rozpoczął studia prawnicze na Uniwersytecie Warszawskim.

11 listopada 1939 r. wziął udział w pierwszej konspiracyjnej naradzie kadry kieleckiego harcerstwa. Został wybrany komendantem konspiracyjnego Hufca Harcerzy, który obejmował drużyny z Kielc oraz Białogona, Jaworzni i Słowika.

W 1941 r. objął w komendzie Chorągwi Kieleckiej funkcję kierownika akcji bieżących i podlegała mu organizacja akcji „N” na terenie Obwodu Kielce (akcja polegała na szerzeniu defetyzmu wśród Niemców).

27 września 1944 r. został aresztowany za kolportaż podziemnej prasy. Ze złamanymi ręką i nogą wykupiono go od komendanta niemieckiej żandarmerii.

W lutym 1945 r. wraz z innymi instruktorami podjął próbę zorganizowania Kieleckiej Chorągwi Harcerzy ZHP, 25 listopada 1945 r. Naczelnik Harcerzy mianował go pełniącym obowiązki komendanta Chorągwi Harcerzy w Kielcach.

W 1947 r. zrzekł się funkcji komendanta chorągwi i ze względu na zmiany zachodzące wówczas w Polsce odsunął się od pracy w ZHP.

W 1956 powrócił do działalności w harcerstwie, ale wkrótce ponownie odsunął się od działalności.

W 1980 r. aktywnie włączył się do działalności powołanych ponownie przez Komendę Chorągwi Kręgów Instruktorskich „Łysica”, które działały również w hufcach.

Stopień harcmistrza otrzymał 29 listopada 1980 r.

Piśmiennictwo

1. <https://ochb.pl/?p=799>
2. <http://akokregkielce.pl/zawadzki-jan-arcy.html>
3. <https://kielce.grobonet.com/grobonet/start.php?id=detale&idg=118215&inni=0&cinki=3>